

2. Ушаков А. Образ гуманної людини в аспекті виховання моральної особистості / А. Ушаков // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький, 2008. Вип. 16. С. 238–240.

3. Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя: Указ Президента України від 15.03.2002 р. за № 258/2002 // Офіційний вісник України від 05.04.2002. – 2002 р., № 12, стор. 6, стаття 555, код акту 21864/2002.

4. Мудрость тысячелетий. Энциклопедия / (сост. Н. Березин; под общей ред. А. Янак). М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2006. 830 с.

5. Алкоголізм в Україні, статистика і цифри. URL: <https://moivubor.com.ua/uk/article/alkogolizm-v-ukrayini-statystyka-i-cyfr>.

6. «Тютюнова» статистика України. URL: <https://sites.google.com/site/tutunopalinna/tutunova-statistika-v-ukraieni>.

7. Страшна статистика: на сьогодні в Україні 500 тисяч наркозалежних. URL: <https://dyvys.info/2017/06/26/strashna-statystyka-na-sogodni-v-ukrayini-500-tysyach-narkozaleznyh/>.

8. Захист суспільної моралі – запорука безпеки молодого покоління. URL: http://gorenynchi.edukit.kiev.ua/bezpeka_ditej_v_interneti/_zahist_suspilnoi_morali/.

Надійшла до редакції 21.03.2018

SUMMARY

Zakharova O.V. Public morality as an object of administrative and legal protection. The article deals with essence and content of public morality as an object of administrative and legal protection. The state of observance of the principles of social morality and the characteristic problems that are being hampered in modern conditions of development of the national humanitarian policy are revealed.

The necessity of the state's response to the protection of public morality is proved, due to the worsening of social, political, economic, organizational-legal, value-orientation, social-deformational problems that have manifested themselves in the moral and ethical sphere during the last decades in society.

The solution of these problems is seen through the use of a wide range of administrative and legal means, which is connected with the public and legal nature of the protection of public morals, which appears as a kind of reflection of the state's attitude to moral and ethical issues, and it is manifested in that: it is the moral standards that became the basis and the basis for the development and consolidation by the legislative authorities of the relevant administrative law; adherence to ethical and moral standards is an important duty of public administration actors; norms of administrative law contain means to ensure the implementation of moral and ethical norms and sanctions for violation of certain moral rules.

In the theory of administrative law, public morality is extremely important, disclosed through the system of state-recognized, formally established legal as well as ethical and individual social norms arising from the social relations of citizens and the state and its institutions and is protected by administrative and legal means. Understanding the essence and content of the categories "society", "morality", as well as "right" in their combination and interdependence determines the role of the state and its responsibility for the proper maintenance of public morality, which is one of the important objects of administrative and legal protection.

The general and specific features of the moral and ethical sphere as an object of administrative and legal protection are determined.

Key words: *morality, social morality, protection of public morals, legislation, administrative and legal guarding.*

УДК 342.95:351.74

Коптєв А.М. ©

ад'юнкт

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-1-110-114

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ МВС УКРАЇНИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ, ЩО НИМИ НАДАЮТЬСЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Досліджено зміст діяльності сервісних центрів МВС України, виокремлено напрями їх діяльності у сфері безпеки дорожнього руху, а також критерії для класифікації адміністративних послуг у цій сфері.

Ключові слова: *сервісні центри МВС України, адміністративні послуги, безпека дорожнього руху.*

© Коптєв А.М., 2018

Постановка проблеми. На дорогах нашої країни щороку гинуть тисячі людей, тому одним з пріоритетних напрямків діяльності держави на сьогодні є забезпечення безпеки дорожнього руху. З метою регулювання суспільних відносин держава здійснює законодавче забезпечення функціонування цієї сфери, вживає практичні заходи, направлені на забезпечення безпеки дорожнього руху. Складовою системи забезпечення безпеки дорожнього руху є якісне надання громадянам та юридичним особам послуг дозвільного характеру. Для цього у структурі МВС України в 2015 році було створено Головний сервісний центр МВС України та його територіальні підрозділи, завданням яких є якісне, зручне та швидке надання адміністративних послуг, в тому числі у сфері безпеки дорожнього руху. Виходячи з цього виникає необхідність у дослідженні напрямів діяльності сервісних центрів МВС України та класифікації адміністративних послуг, що ними надаються у сфері безпеки дорожнього руху.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питанням регулювання суспільних відносин у сфері безпеки дорожнього руху займалися такі провідні вчені: М. Ю. Веселов, В.В. Гаркуша, Т.О. Гуржій, Г. К. Голубева, А. О. Граділь, С. М. Гусаров, М.М. Долгополова, В. В. Доненко, В. В. Єгупенко, М. А. Микитюк, О. Л. Міленін, А. М. Подоляка, О. Ю. Салманова, А. О. Собакар, В. В. Степаненко, М. М. Стоцька, Я. І. Хом'як, В.К. Шкарупа та ін. Питання надання адміністративних послуг органами державної влади досліджували В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, К.К. Афанасьєв, Ю.П. Битяк, В.Т. Білоус, В.М. Бевзенко, Т. О. Буренко, О.М. Буханевич, Н.В. Васильєва, М.Ю. Віхляєв, П.В. Діхтієвський, В.С. Долечек, І.В. Дроздова, С.Б. Жарая, Т.Є. Кагановська, Р.А. Калюжний, Є.О. Легеза та ін. В той же час діяльності сервісних центрів МВС України приділено мало уваги у зв'язку з незначним терміном їх існування. Враховуючи зазначене, вважаємо за необхідне розглянути у цій статті напрямки діяльності цих органів та класифікацію адміністративних послуг, що ними надаються у сфері безпеки дорожнього руху.

Метою статті є визначення критеріїв для класифікації адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, щоб найбільш повно розкрити зміст напрямки діяльності сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху.

Викладення основного матеріалу. Для виокремлення напрямів діяльності сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху розглянемо підходи до класифікації адміністративних послуг взагалі та адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, зокрема.

Так, у наукових джерелах (О.М. Буханевич, Ю. С. Шемшученко) термін «класифікація» (від лат. *classic* – розряд, клас і *facio* – роблю, розкладаю) визначається як система супідрядних понять (класів об'єктів) будь-якої галузі знань або діяльності людини, що використовується як засіб для встановлення зв'язків між цими поняттями або класами об'єктів, а також для точного орієнтування в розмаїтості понять або відповідних об'єктів [1, с. 357; 2, с. 63; 3, с. 84].

Вчені класифікують адміністративні послуги за різними критеріями. Слід погодитися з думкою В.С. Долечка про виділення такого критерію як за предметом або сферою, до якої належить адміністративна послуга [4]. Такі вчені як В. П. Тимошук, О.М. Буханевич, І. Б. Коліушко виділяють критерій класифікації адміністративних послуг залежно від змісту адміністративної діяльності того органу, який надає адміністративну послугу (видача дозволів, реєстрація, легалізація актів, соціальні послуги тощо) [5, с. 28; 2, с. 67].

Як бачимо, існують різні підходи до критеріїв класифікації адміністративних послуг. Але вважаємо, що для дослідження адміністративних послуг сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху краще брати такі критерії класифікації, які дозволять встановити їх особливості, переваги та недоліки для надання пропозицій щодо їх покращення.

Враховуючи визначення поняття адміністративної послуги в Законі України «Про адміністративні послуги», вважаємо за необхідне виділити перший критерій класифікації адміністративної послуги залежно від суб'єкта її надання. Це може бути: 1) орган державної влади чи 2) орган місцевого самоврядування. Не вдаючись до детального розгляду сутності цих понять, зазначимо, що адміністративні послуги сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху за цим критерієм слід віднести до державних органів, а саме структурних підрозділів центральних органів виконавчої влади, яким за своїм

адміністративно-правовим статусом є Міністерство внутрішніх справ України. При цьому слід виділити адміністративні послуги у сфері безпеки дорожнього руху, що надаються виключно Головним сервісним центром МВС України, а також адміністративні послуги, що надаються його територіальними підрозділами.

Якщо проаналізувати Порядок ведення Реєстру адміністративних послуг, а також структуру Єдиного державного порталу адміністративних послуг, можна всі адміністративні послуги поділити на два види: 1) ті, які надаються громадянам; та 2) ті, які надаються для «бізнесу» (як вказано на Урядовому порталі). Вважаємо, що останніх споживачів адміністративних послуг краще назвати суб'єктами підприємницької діяльності. До них належать юридичні особи та фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності. Таким чином, залежно від споживачів адміністративних послуг слід виділити такі: 1) адміністративні послуги, що надаються громадянам; 2) адміністративні послуги, що надаються суб'єктам підприємницької діяльності; 3) адміністративні послуги, що надаються як громадянам, так і суб'єктам підприємницької діяльності.

Після поділу адміністративних послуг залежно від суб'єкта отримання адміністративної послуги Єдиний державний портал ділить усі адміністративні послуги за сферами суспільних відносин, в яких вони надаються: 1) адміністративні послуги, що надаються у сфері громадянства, міграції, переїзду; 2) адміністративні послуги у сфері реєстраційних процедур; 3) адміністративні послуги у сфері соціального захисту та інші. Адміністративні послуги, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху належать до сфери транспорту, а саме такого його виду як автомобільний.

Результатом надання адміністративної послуги сервісним центром МВС України у сфері безпеки дорожнього руху є прийняття та видача певного адміністративного акта. Оскільки залежно від виду адміністративної послуги цей акт буде мати різний вигляд, вважаємо необхідним виділення такого критерію класифікації адміністративних послуг – залежно від виду адміністративного акта за результатами надання адміністративної послуги сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху. За цим критерієм можна виділити такі адміністративні послуги: 1) видача посвідчення водія на право керування транспортним засобом або листа з обґрунтуванням причин відмови в його видачі; 2) видача тимчасового реєстраційного талона на право керування транспортним засобом або листа з обґрунтуванням причин відмови в його видачі; 3) видача екзаменаційного листа, в якому зроблено запис про складення чи нескладення іспитів та інші.

За юридичними наслідками можна виділити такі адміністративні послуги, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху: 1) правовстановлюючі (отримання посвідчення водія, реєстрація транспортного засобу); 2) правоприпинюючі (зняття з обліку транспортного засобу).

За строком отримання адміністративної послуги, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, можна поділити на такі: 1) короткострокові – строк отримання адміністративної послуги становить до 5 днів (видача посвідчення водія на право керування транспортним засобом або листа з обґрунтуванням причин відмови в його видачі та ін.); середньострокові – строк отримання адміністративної послуги становить до 10 днів (видача висновку щодо можливості дублювання ідентифікаційних номерів транспортних засобів або листа з обґрунтуванням причин відмови в його видачі); 3) довгострокові – строк отримання адміністративної послуги становить більше 10 днів (видача висновку щодо можливості дублювання ідентифікаційних номерів транспортних засобів або листа з обґрунтуванням причин відмови в його видачі – у разі необхідності проведення додаткових перевірок).

Сьогодні все більше і більше адміністративних послуг стають доступними в електронній формі. Офіційне джерело адміністративних послуг в Україні – єдиний державний портал адміністративних послуг з-поміж усіх адміністративних послуг виділяє ті, за якими можна звернутися в електронній формі. Враховуючи зазначене, пропонуємо такий критерій класифікації адміністративних послуг як форма їх отримання. Відповідно до цього слід виділити: 1) електронні адміністративні послуги, що надаються за допомогою мережі Інтернет, та 2) адміністративні послуги, що надаються безпосередньо в центрі надання адміністративних послуг. На жаль, для адміністративних послуг сервісних центрів МВС України поки що не запроваджено електронної форми, а отже, всі послуги надаються безпосередньо в сервісному центрі МВС України. Вважаємо за необхідне подальше вдосконалення процедури надання адміністративних послуг сервісними центрами МВС України із запровадженням їх отримання в електронній формі. Зокрема у сфері

безпеки дорожнього руху можна було б надавати в режимі онлайн такі адміністративні послуги як замовлення індивідуальних номерних знаків, реєстрація на отримання послуг у сервісному центрі МВС України, запис на складання іспитів та інші.

За такими критеріями як обов'язковість та необхідність адміністративні послуги сервісних центрів можна віднести до основних та добровільних відповідно. Про це можна сказати проаналізувавши Реєстр адміністративних послуг та офіційний сайт Головного сервісного центру (розділ адміністративні послуги). Дійсно, з жодної адміністративної послуги, вказаної на цих джерелах, не можна виокремити додаткові, які б надавалися альтернативно до основних. Також всі послуги сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху мають диспозитивний характер, а отже, надаються на добровільних началах. Про це також може свідчити той факт, що всі адміністративні послуги сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху надаються на платній основі і це є підставою для виділення наступного критерію класифікації адміністративних послуг.

Отже, аналізуючи зміст статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги», можна виділити критерій платності адміністративної послуги, адже є частина адміністративних послуг, за які не може справлятися плата. Це життєво необхідні послуги, які належать до сфери соціального забезпечення. Платними можуть бути послуги тільки у випадках, передбачених законом. Якщо проаналізувати адміністративні послуги, що надаються сервісними центрами МВС України, можемо дійти висновку, що всі вони є платними. Розмір їх оплати встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2007 року № 795 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання» [6]. В той же час зазначимо, що вартість послуг, зазначених у даному нормативно-правовому акті, відрізняється від вартості послуг, зазначених на офіційному сайті Головного сервісного центру МВС України.

Але головним недоліком у визначенні системи оплати адміністративних послуг сервісних центрів МВС України є те, що така система суперечить вимогам статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги» в частині встановлення платності зазначених адміністративних послуг на законодавчому рівні. Для виконання цієї вимоги потрібно або прийняти Закон України, який би визначав перелік адміністративних послуг МВС України, які надаються на платній основі та вартість кожної послуги, або внести відповідні зміни до статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги» в частині встановлення вартості адміністративних послуг на рівні підзаконних нормативно-правових актів. Вважаємо, що другий варіант є більш практичним, адже з урахуванням інфляційних процесів, які відбуваються в нашій державі, а також швидкоплинних змін суспільних відносин, які породжують новий попит та необхідність створення нових адміністративних послуг, потрібний гнучкий механізм реагування на такі виклики. А внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів є набагато швидшим та простішим, ніж до законів.

Враховуючи викладене вище, пропонуємо внести зміни до статті 11 Закону України «Про адміністративні послуги», а саме в частині 1 та 6 слово «законом» замінити словом «законодавством».

Частину 3 Закону викласти в такій редакції:

Розмір плати за надання адміністративної послуги (адміністративного збору) і порядок її справляння визначаються рішенням Кабінету Міністрів України з урахуванням її соціального та економічного значення.

Висновки. 1. Для класифікації адміністративних послуг, що надаються сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, обрано критерії, які найбільш повно розкривають зміст такої діяльності: залежно від суб'єкта надання адміністративної послуги; залежно від виду транспорту, на якому надається адміністративна послуга; залежно від споживачів адміністративних послуг; залежно від сфери суспільних відносин, в яких надаються адміністративні послуги; залежно від виду адміністративного акта за результатами надання адміністративної послуги сервісними центрами МВС України у сфері безпеки дорожнього руху; за юридичними наслідками; за строком отримання; за формою отримання; за обов'язковістю; за платністю.

2. Розглянувши критерії для класифікації адміністративних послуг сервісних центрів МВС України у сфері безпеки дорожнього руху, визначено такі напрямки діяльності останніх у цій сфері:

- 2.1. Діяльність сервісних центрів МВС України щодо допуску водіїв до керування транспортними засобами.
- 2.2. Діяльність сервісних центрів МВС України щодо допуску транспортних засобів до участі у дорожньому русі.
- 2.3. Діяльність сервісних центрів МВС України, пов'язана з реалізацією транспортних засобів.
- 2.4. Діяльність сервісних центрів МВС України щодо погодження конструкцій транспортних засобів.
- 2.5. Дозвільна діяльність сервісних центрів МВС України у сфері перевезення небезпечних вантажів.
- 2.6. Діяльність сервісних центрів МВС України щодо надання дозволу на використання спеціальних сигнальних пристроїв.
- 2.7. Діяльність сервісних центрів МВС України щодо виготовлення та зберігання номерних знаків.

Бібліографічні посилання

1. Великий енциклопедичний юридичний словник. За ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2007. 992 с.
2. Буханевич О. М. Теоретико-правові та праксеологічні засади надання адміністративних послуг в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. Київ, 2016. 455 с.
3. Легеза Є.О. Концепція публічних послуг: дис. ... д-ра. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 511 с.
4. Долечек В. С. Надання управлінських послуг населенню органами виконавчої влади України: організаційно-правовий аспект: дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Київ, 2005. 206 с.
5. Адміністративна процедура та адміністративні послуги: зарубіжний досвід і пропозиції для України. Авт.-упоряд. В. П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.
6. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання: постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 року № 795. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-%D0%BF>.

Надійшла до редакції 20.05.2018

SUMMARY

Koptev A.N. Areas of activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and classification of administrative services provided by them in the field of road safety. The article is devoted to the study of the content of the service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the identification of areas of their activities in the field of road safety, as well as criteria for the classification of administrative services in this area.

The scientific approaches to the criteria of classification of administrative services are considered, the following criteria are analyzed in relation to the activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of road safety. On the basis of this, the criteria that most fully disclose the content of such activities are selected: depending on the subject of the provision of administrative services; depending on the type of transport on which the administrative service is provided; depending on consumers of administrative services; depending on the sphere of public relations in which administrative services are provided; depending on the type of administrative act on the results of the provision of administrative services by service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of road safety; for legal consequences; by the date of receipt; by the form of receipt; on compulsory for a fee.

Considering the criteria for classification of administrative services of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of road safety, the following directions of activity of the latter in this area are defined:

- activities of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine regarding the admission of drivers to the management of vehicles;
- activities of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine regarding the admission of vehicles to participate in traffic;
- activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is connected with the implementation of vehicles;
- activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in relation to the approval of vehicle structures;
- permit activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of transportation of dangerous goods;
- activities of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine on granting permission for the use of special signaling devices;
- activity of service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the manufacture and storage of license plates.

Keywords: *service centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, administrative services, traffic safety.*